

ABONAMENTUL:
Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . 40.— franci.
Telefon
Nr. 750.
pentru oraș și interurban

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr.1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

Patriotismul nostru.

Arad, 13 Iulie.

Primim dela *Agentia Telegrafică Ungară* următorul comunicat oficial:

„Actualul război mondial de-o parte a adus o îmbucurătoare satisfacție acelor, cari stau pe punctul de vedere al simpatiei, al încrederii și al înțelegerii față de concetățenii noștri Români, iar de altă parte a adus o strălucită desmintire basmului că Românii cari gem sub tirania maghiară cu greu așteaptă pe eliberatorul lor. Păstrăm încă cu toții vie memoria dovezilor entuziaste de abnegațiune patriotică a Românilor, cari dovezii în ținuturile locuite de Români s'au manifestat cu atâta forță spontană și au dat dovezi impresionante despre înțelegerea frățească dintre Maghiari și Români.

Acete apariții s'au repetat și în vremea când a ajuns în publicitate scrisoarea primului-ministru adresată mitropolitului gr. or. Meșianu, și când s'a dat expresie din partea conducătorilor diferitelor nuanțe a Românilor a bucuriei, mulțumirii, patriotismului și a dorinței deplină armonii și prietenii cu Maghiarii.

După acestea era firesc să intervină o anume pauză în facerea de declarații patriotice. Căci doară acestea se făcuseră la vremea sa: continua lor repetare fără de nici un prilej potrivit ar fi avut caracterul unor manifestații fără de nici un rost.

Când însă orizontul a fost întunecat de nori amenințători, când deodată cu ofensiva carpantină a Rușilor Italia dădea tot mai multe dovezi despre intențiunile ei ostile, iar în o parte a pressei românești, precum și în alte cercuri cari stau sub influința triplei înțelegeri, tot mai stăruitor se manifesta ideea, că sperjurul atac pe la spate al Italiei va fi secundat de o procedură similară din partea României, această situație din nou a făcut Români din Ungaria să se declare.

Se poate înregistra o întreagă serie a entuziasmelor declarații patriotice:

In 13 Aprilie, în sinodul diecezan gr.-or. ro-

mân din Arad episcopul Ioan Papp dă expresie splendidă a credinței neclintite și a patriotismului necondiționat al Românilor către tron.

Tot atunci, în sinodul arhidiecezan gr.-or. român din Sibiu însuș mitropolitul relevă abnegațiunea patriotică a Românilor și cu recunoștință amintește despre acțiunea primului-ministru, care înseamnă o nouă încurajare pentru Români.

In 12 Mai, în adunarea congregațională a comitatului Timiș un membru distins al partidului național român, avocatul Iuliu Coste rostește un discurs patriotic. După părerea oratorului, în pace și în primejdii, „cel mai sfânt sentiment este iubirea de patrie, menținerea neștirbită a integrității teritoriale a patriei, dacă e de lipsă apărarea chiar și cu prețul vieții noastre”. Oratorul declară, că „ne vom apăra patria față de oricine, chiar dacă ne-am găsi față în față cu proprii noștri frați de sânge”.

In 20 Mai, în ședința comisiunii administrative a comitatului Maramurăș vicarul român Tit Bud accentuiază neclintita credință și iubirea de patrie a Românilor.

In 22 Mai, la propunerea lui Patriciu Dragalina, președintele Comunității de avere din Curanșeș adunarea generală într'o hotărâre unanimă dă expresiune credinței sale patriotice și bucuriei pentru victoriile din Galiția.

In 22 Mai, în adunarea congregațională a comitatului Turda-Arieș, în numele Românilor vorbește Ion Giurgiu care își exprimă speranța, că la înălțimea marilor vremuri eliminându-se neînțelegerile, Româniilor cari cu credință țin la patria lor împreună cu Maghiarii se vor împărtași de binefacerile păcii.

In 23 Mai, o deputațiune distinsă a partidului național român compusă din vicarul Alexandru Gheție, Andrei Cosma dir. de bancă, George Papp, avocat etc., s'a prezentat prefectului comitatului în scopul de a-i da o nouă asigurare despre iubirea de patrie, despre credința și despre perseverența deplină a Românilor în luptele ce se dau pentru apărarea patriei ungare.

In 29 Mai, în adunarea comitatului Făgăraș, Ion Șenchea, președintele partidului național român dă expresie entuziasmului patriotic și neclintitei iubiri de patrie precum și faptului că românimea ține la națiunea maghiară și azi e una cu națiunea maghiară și așa va fi și în viitor față de orice inamic.

In 13 Iunie, în adunarea comitatului Sibiu, asesorul consistorial gr.-or. Nicolae Ivan, vice-președintele comitetului național român declară, că împreună cu ceilalți cetățeni Români aduc la fel toate jertfele pentru ca să asigure inviolabilitatea patriei.

In 17 Iunie, sinodul protopopesc gr.-cat. al Baiei-mari într'o unanimă hotărâre trimite un rescript episcopului gr. cat. dela Gherla, în care desaproabă acțiunile trădătoare de patrie ale preoților diecezani Vasile Lucaciu și Constantin Lucaciu și cer episcopului ștergerea acestora din șematismul diecezei.

In 20 Iunie, o delegație de 120 membri ai populației române din comitatul Murăș-Turda sub conducerea lui Vasile Duma protopop gr.-cat., Ion Popescu, avocat și Iosif Popescu director de bancă, se prezintă prefectului comitatului în scopul să-i exprime neștirmita credință a populației românești din comitat către tron și patrie.

In 5 Iulie, în adunarea comitatului Brașov, în numele Românilor protopopul gr.-or. Vasile Saftu aderează la o propunere care exprimă Majestății Sale asigurarea despre neclintita credință a întregii populațiuni a comitatului, și despre perseverența ei gata la orice jertfă până la victoria finală.

Iată, tot atâtea dovezi strălucite despre credința și iubirea de patrie a Românilor și a celui mare adevăr, că ei și-au legat soarta în mod indisolubil de patria ungară. Sunt acestea declarații făcute în zilele marelui lupte, cari declarații găsesc teren roditor în sufletul poporului maghiar, și cari în epoca păcii, prieteniei, iubirii și a fericirii comune vor produce roade”.

Cu deosebită satisfacție dăm loc comuni-

La mine-acasă.

II.

Și e târziu...
Făclii se sting
Pe cer... Și plâng
Salcâmiu trist
La geam pustiu

Și e târziu...
In felinar
Mai bat arar
Stânse lumini
Ca-ntr'un pustiu

Și e târziu...
Cum stau pierdut
In așternut
Imi par'că dorm
Intr'un sicriu

Și cum se sbat
In felinar
Lumini arar
Imi par făclii
De priveghiat

Cari m'au păzit

Și m'au jelit
Neconținut
Din clipa ce
M'a odihnit.

Salcâmiu bat
La geam pustiu
Și e târziu
Și doarme dus
Intregul sat

Și cum îmi bat
In geamuri rar
Cioclii îmi par
Ce cuie bat
Intr'un sicriu.

Târziu... târziu
S'a înorat
Și stropii bat
In geam pustiu
Și'n copertiș

Și așa-i de mult
De când doinesc
De când jelesc
De când i-ascult
Pe gânduri dus.

Și cum lovesc
In geam pustiu...
Preste sicriu
Dragi prieteni cern
Par'că țărină...

Frați credincioși
Salcâmi se frâng
Salcâmiu plâng
La geam pustiu

Și cum le-ascult
Duiosul glas
Un parastas
Par'că slujesc

Ca preoți buni
Pentr'un uitat
De 'ntregul sat
Și prieteni dragi.

Ovidiu Hulea

catului oficios al Agenției Telegrafice Ungare care în aceste zile grele, când toți contribuim la fel cu jertfele noastre pentru salvarea patriei, înălțarea și gloria tronului și, când credeam că numai noi Români nu vom primi expresiunea recunoștinței virtuților noastre din trecut și mai ales a celor din prezent, când începând cu apelul fruntașului neamului românesc și președintele comitetului nostru național d. deputat *Dr. Teodor Mihali* și până azi pe câmpul de luptă și acasă fapte numeroase mărturisesc neclintita noastră credință strămoșească către patrie și tron, — acest comunicat oficios vine ca un sol vestindu-ne că în sfârșit suntem cunoscuți și recunoscuți și în patria proprie, *căreia atâtea jertfe i-am adus și-i aducem.*

Istoria acestei patrii nu are o singură pagină, un singur dat chiar care să înregistreze lipsa sincerității și a iubirii noastre de patrie, iar *cele peste 600 mii de piepturi românești dovedesc, că suntem eroi în războiu și cei mai credincioși fii acasă.*

Și nu se poate altfel.

Iubirea de patrie și alipirea către înaltul tron nu are condiții. Și într'adevăr fără condiții și urmând legea firei noastre am strigat flăcăilor noștri „la arme!” Iar dâșii, pătrunși de acelaș sentiment au luptat, s'au jertfit și au învins, îmbogățindu-ne pe noi acești de-acasă în lacrimi, dar deșteptând și sublimul sentiment, că *nu ne întrece nimeni când e vorba de a fi erou sau martir pentru pământul nostru strămoșesc, căruia noi de mii de ani îi zicem, din convingere „patria noastră”.*

După cum la vremea sa am înregistrat declarațiile de alipire către patrie și înaltul tron ale fruntașilor neamului nostru făcute în cursul acestui războiu, tot așa acum dăm loc șirelor de mai sus, cari sunt o elocventă dovadă despre vrednicia noastră și despre fidelitatea noastră, atât de bănuite în trecut.

Dăm loc acestui comunicat oficial mai ales pentru că, da, noi sperăm și suntem convinși chiar, că *a sosit vremea recunoașterii virtuților noastre de ostași bravi și cetățeni credincioși.* Iar forurile compente, după cum ni se asigură, vor face totul ca să fim tari în credința noastră că și sus a pătruns convingerea, că noi în fapte și suflet nemărturisind altă patrie s'o găsim aceasta într'adevăr în

toate manifestațiile sale față de noi de aceea ce este: *tara, patria străbunilor noștri și a noastră a tuturor!*

Aceluia care va crea această credință comună în inima tuturor față de noi și ne va așeza în șirul celor *egal îndreptățiți*, îi vom aduce închinăciunea noastră și primosul nostru de recunoștință.

„Apoi, vină primejdia din oricare parte, noi suntem gata să-i facem față!”

Inrudire directă și colaterală.

De M. N. Pacu, fost senator.

Nu ne-a trecut niciodată prin minte să facem deosebiri în privirea dragostei ce avem și se cade să avem pentru consăngenii noștri din provincii

Și *bucovinenii*, și *basarabeni*, și *ardelenii*, în toate ramificațiile lor, și *macedonenii-aramani* chiar, se trag din aceeaș tulpină ca și noi, așa că de toți ne doare inima,

Dacă însă am fost și suntem încă nevoiți a insista mai mult asupra *Basarabiei și Bucovinei*, și mai ales asupra celei dintâi, nu e vina noastră. Vina este a acelora dintre compatrioții noștri, cari fie din rătăcire, fie din calcul de oportunitate rău înțeles, și chiar rău mascat, fie și din alte motive și mai puțin laudabile, — și-au îndreptat toată ținta sentimentelor lor naționale numai într'o latură, numai *peste munți* uitând cu totul tocmai pe cei mai oropsiți de soartă dintre români, tocmai pe cei *de peste Prut.*

Ba rătăcirea în această direcție a mers așa de departe, încât are aerul *unei neertate târgueli cu idealul național sau a unei criminale renunțări la o parte din el.*

Aceasta însă nu se putea să nu deștepte o salutară reacțiune în sufletele *patrioților chibzuiți și integrali.*

Și fiindcă, din nefericire, rătăcirea continuă încă, deși ceva mai puțin accentuată, nu trebuie să conținem nici noi în combaterea ei.

Fiind astfel, și numai în scopul de a contrabalansa excesul patrioților noștri *unilaterali*, afirmăm sus și tare că, dacă e vorba de gradarea sentimentelor noastre față cu Români de peste hotare, legile firei și ale dreptei judecări cer ca *primul loc să-l ocupe în inima noastră cei din Basarabia și din Bucovina.*

Iar această precădere se cuvine basarabenilor și bucovinenilor nu numai pentru cuvântul

că sunt cei mai amenințați de instrăinare; dar mai ales pentru că *au făcut parte integrantă din ființa statului român*

Așa de strânsă cu ființa statului român este legătura *mai ales a basarabenilor*, încât, după legislația noastră în vigoare (Codul civil art. 10 și 18), ei și fiii lor, pot deveni cetățeni ai României *fără lege specială; ci numai după o declarație că se lapădă de protecția străină.*

De această situație excepțională însă nu se pot bucura Români din alte părți.

A dori deci să fie readuse la sânul României mari mai întâi Basarabia și Bucovina, e a dori reintregirea Moldovei lui Ștefan cel Mare; este a dori reintregirea acelei țerișoare, care a făcut cele mai însemnate sacrificii pe altarul *Unirei*, și care prin urmare este în tot dreptul de a cere surorii sale, de care este legată pentru vecie să facă și ea jertfele cuvenite pentru desrobirea fiicelor răpite ale Moldovei.

Iar după aceasta, dacă nu se poate chiar concomitent, să reunim la un loc pe toți cei de un sânge cu noi, negreșit pe cei ce geograficește pot fi uniți.

Să nu se ia deci în nume de rău, dacă susținem că Bucovina și Basarabia sunt față cu România în *inrudire directă, ca fiice ale sale*; pe când celelalte provincii românești, cari n'au făcut parte din statul român, sunt în *inrudire colaterală, ca surori ale sale.* O comparație mai nimerită ca aceasta nu se poate.

Ei bine, ce se întâmplă în ordinea firească, morală și legală, în asemenea împrejurări, când e vorba de indivizi? Totdeauna preferința o are gradul cel mai apropiat de rudenie; fii și fiice, părinți, frați și surori, și așa mai departe.

Nu e permis a îngriji de frați sau alte rude colaterale, înainte de a îngriji de fii și părinți. Iar când cineva uită această datorie, legea pozitivă are chiar măsuri coercitive, pe cari le pune la îndemâna lezaților. Astfel se explică instituțiile juridice numite *obligația alimentară și rezerva.* Iar cei ce înfrâng dispozițiunile legii relative la aceste instituții, sunt considerați ca *denaturați, nesănătoși la minte, sau inoficioși*, cum le ziceau strămoșii noștri Români.

Acelaș lucru este și cu națiunile, minus lipsa măsurilor materiale coercitive. Nu le e permis nici popoarelor a nu se îngriji de ramurile lor răsletite, mai ales de cele rupte din tulpină chiar. Și, precum merită cel mai mare blam individul, care își părăsește *copiii și părinții*; tot așa și poporul, care ar renunța sau ar uita pe *fiii* săi aflați sub jug străin. Nu tăgăduim că și *frații* sunt demni de dragostea și compătimirea noastră; dar cum am mai spus, ei vin pe treaptă inferioară, dacă nu poate fi concomitentă.

Un oraș istoric: Lublin.

Ultimele telegrame din isvor austro-german vestesc, că armatele puterilor centrale se îndreaptă spre Lublin. Credem interesant deci și de actualitate să reproducem mai jos, în rezumat, notele de călătorie ale unui ziarist francez, care a vizitat de curând acest oraș.

Lublinul este așezat tocmai la jumătatea drumului între Lemberg și Varșovia: e centrul agricol al Poloniei meridionale rusești. E un vechiu oraș foarte pitoresc. În trei rânduri războiul actual a amenințat orașul Lublin, la sud, la est și vest. Locuitorii lui au văzut cerul roșu al luptelor, în depărtare. La un moment dat — la începutul războiului, — cei din Lublin au văzut plecând funcționarii ruși și au format un comitet municipal pentru administrarea orașului cu guvernatorul, care a rămas la postul său.

Dar, furtuna a trecut, administrațiunea rusească s'a întors, iar comitetul a rămas pentru a se ocupa de alte nevoi în legătură cu războiul.

De altfel, chiar în timp de pace, zice ziaristul francez, cei mai buni cetățeni din Lublin știu să-și grupeze silințele și cu toate obstacolele neînchipuit de mari, inițiativa privată și colectivă a știut să creeze servicii publice și sociale pe cari statul a neglijat să le organizeze.

Rassa poloneză are: gustul și geniul activității sociale. Cu inteligența sa repede și limpede, cu un simț artistic rafinat, cred, zice ziaristul francez, că ar putea face mari lucruri când i se va da un loc sub soare printre națiunile Europei moderne.

Deasupra unei văi unde șerpuiește Bistrița, orașul Lublin se ridică pe două coline, cu marele lui castele, clădit pe un fel de mal. Acest straniu palat, cu ziduri mari, crenelate, servește azi de închisoare. A fost contruit în veacul al XII-lea de regele Bonislos cel mare, și restaurat acum vre-o 100 de ani.

În acest castel au fost închisi nu de mult vre-o 50 de pacinici cetățeni, zice ziaristul francez, din cauza unui imprimat seditios pe care poliția l'a găsit la o poartă. Fiindcă acuzarea nu avea dovezi îndestulătoare, mulți din preveniți au fost în urmă puși în libertate.

Orașul e plin de soldați ruși și automobile militare circulă neconținut, cu febrilitate. Încă dela începutul războiului Lublinul era plin de răniți. Sosiau din toate părțile, aduși cu car, țărănești.

Populația poloneză a uitat persecuțiile și suferințele naționale, și a dat un concurs inimos pentru îngrijirea miilor de răniți. Toată lumea aducea ce avea: paturi, bandaje, medicamente.

Timp de câteva săptămâni femeile din Lublin au lucrat ziua și noaptea. Tarul le-a mulțumit, cu prilejul vizitei sale la Lublin, spre sfârșitul iernei. Populația a cerut să nu se pună cordoane polițenesti nici de trupe, ci să fie lăsată să mențină singură ordinea.

Așa s'a făcut, și țarul Rusiei a fost impresionat de primirea călduroasă ce i s'a făcut. Când a vizitat catedrala, mai multe biete femei s'au aruncat la picioarele sale cu petiții, în favoarea bărbaților sau a fiilor lor, exilați sau închisi. Țarul le-a ridicat de jos, a pus petițiile în chipiu, zicând:

— **Tot ce e aci, se va face!**

Apoi a supravegheat el însuș ca ordinele pe cari le-a dat să fie executate.

De pe una din colinele Lublinului, coboară o stradă întortochiată. Am întâlnit o companie de recruți care învăța să meargă în pas cadențat, cântând o melodie tristă, ca un imn religios.

Azi dimineată, adaogă ziaristul francez, am întâlnit o secțiune de strajniks cu chipiuri negre, cari duceau la închisoare o mulțime de țărani și cârciumari evrei dela țară. Nenorocii veneau de sigur de departe, căci păreau sfârșiți de oboseală.

Străduța întortochiată ne duse spre vechea mahala israelită, în care domnește mizeria și

Bine înțeles, când noi vorbim astfel, ne raportăm la legătura unitară de stat; iar nu la raporturile pur naționale și sufletești, pentru cari nu este și nu trebuie să fie nici o deosebire între Români de pretutindeni.

Ni se va obiecta totuși: „Bine, dar cine zice politică, zice oportunist, zice posibilitate. Noi trebuie să facem ce putem azi; ce va fi mâine vom vedea. Azi putem realiza Ardealul; nu de el să ne ocupăm...”

Nu tăgăduim că bietul om este sub vrea vremea sub el, cum zice cronicarul; că multe ori faci ce poți nu ceea ce dorești. Dar, chiar pe acest tărâm nu vedem de loc temeinicia obiecțiunii patrioților unilaterali. Adecă, de ce ar fi mai ușoară luarea Ardealului decât a Basarabiei? să fie pentru că Rușii sunt *bătuți pe toată linia în Europa*, iar puterile centrale victorioase?

Să avem iertare, dar un asemenea oportunist nu-l prea înțelegem. El, din contra, este curată orbire și asvârlire voluntară în prăpastie...

Cât pentru temerea acelor, cari susțin că Basarabia nu trebuie cucerită cu forța și pentru că Rușii ne-o vor lua negreșit peste 10—15 ani, acest argument nici nu merită discuție. A-l pune înainte numai, este a învedera cea mai mare lașitate și micime de suflet; este a înjosi idealul național, căutând a-l realiza numai față de cei slabi, sau presupuși ca atare, iar nu față de toți.

Din toate cele de mai sus conchidem: și logica firească a lucrurilor și bunul simț practic chiar ne spun că ochii noștri trebuie să fie îndreptați astăzi mai întâi peste Prut

Eroi români în armata Austro-Ungară.

Eroismul regimentului român din Oradea-Mare.

— După ziarul „Ziua”. —

Cartierul pressei de război, 20 Iunie. — La începutul marelui ofensive din Galiția, ale cărei succese culminante se arată acum, și adecă în zilele de 4 și 5 Maiu st. n. la Tuhov și la 7 Maiu la Brzostek regimentul 62 de infanterie de sub comanda colonelului Engerlein s'a distins în mod deosebit. Regimentul acesta își are reședința la Târgul Mureșului din Transilvania și se compune din Români și Secui, cele două națiuni de eroi, cari și până acum și-au înscris numele cu litere de foc în cartea de aur a războiului.

Vitejii flăcăi au luptat ca niște lei; regimentul se afla într-o pădure în zorii zilei gata de atac; cum s'a desfășurat în formațiune de luptă a ieșit din pădure, artileria rusă a început focul de granate și șrapnele din dreapta și din față; cu toate acestea pluton după pluton, companie

boala, incuibată în case strâmte și murdare. Un miros infect otrăvește aerul. S'a aruncat var pe străzi, dar asta nu va ajunge să prevină epidemia pe care toți o prevăd, căci de pe acum sunt multe cazuri de tifos și variolă în această parte a orașului.

Istoria Lublinului e foarte plină de frământări. În veacul al XIII-lea, orașul a fost luat și reluat, jefuit și devastat rând pe rând de Mongoli, Litvani și Ruteni.

El înflori mai ales în veacul al XVI-lea, când Dietele poloneze se convocau în acest oraș. Nu departe de palatul guvernatorului, un mare obelisc de marmură neagră reamintește unirea Poloniei și a Litvaniei, care a fost încheiată aci în 1569.

De atunci orașul a fost adesea bătut de foc și ciumă, dar când începea să decadă, se construiau biserici și mănăstiri tot mai multe.

Lublinul începu să prindă iar viață sub domnia lui Stanislaus-August, ultimul rege al Poloniei, și azi are vre-o 80 mii de locuitori. Acum, e din nou amenințat de pustiirea distrugătoare a războiului.

V.

după companie ieși din pădure cu pași liniștiți dar siguri, și formând linii de tiraliori, desprețind focul infernal al artileriei și al mitralierelor. Ziua întregă a trecut înaintând încetinel, dar regulat, iar seara primele plutoane ajunseră atât de aproape de pozițiunile dușmane, încât forțele ruse externe simțindu-se, probabil, prea slabe de a întreprinde un atac împotriva Românilor pe cari îi cunoșteau deja de mai înainte, s'au retras din primele tranșee.

Neobosiții Români s'au folosit de noapte spre a-și întări pozițiunile și a-și întregi munițiunile. În dimineața zilei de 5 Maiu s'a încins lupta cu toată furia. Inzadar a încercat dușmanul printr'un foc nebun de infanterie și mitraliere să împiedece înaintarea Românilor și a Ungurilor. Vitejii flăcăi ținându-și mâinile înaintea ochilor și-au lepădat ranile ba chiar și bluzele de pe ei, s'au repezit cu o putere apocaliptică asupra dușmanilor. Era o învălmășeală a masselor ce luptau, lucrau sângeros baionetele, săbiile, paturile puștilor și revolvele. Rușii n'au putut rezista puternicii isbituri, ci fură siliți să se retragă într'o fugă haotică din fața victoriosilor Români și Secui. 500 de prizonieri și 4 mitraliere au rămas în mâinile învingătorilor.

În noaptea de 5 spre 6 Maiu, regimentul ajunsese deja la colinele dela est de Zalosowo, în ziua de 6, trecură leninyn și ladlowo, către Visloka.

În timpul nopții a venit ordinul că regimentul să se unească cu reg. 82 și să forțeze trecerea peste râu. Ziua de 7, reg. 82 și trei batalioane din reg. 62 au ajuns la punctul No. 382, la NV de Brzostek, pe care vitejii români l'au luat printr'un asalt admirabil executat. Celelalte batalioane ale reg. 62, se aruncară asupra colinelor bine întărite dela N. de Kamieniska, unde au fost întâmpinați de o ploaie de gloanțe dușmane. De trei ori au atacat pozițiunile dușmanului, iar a treia oară, rupând gardul de sârma cu ghimpi și au intrat cu un iureș nebun în pozițiunile dușmane, din cari Rușii fugeau desperați ca niște nebuni.

Lupta a continuat în Brzostek. Aci Români au fost siliți să cucerească casă după casă, căci Rușii de cinci ori au venit cu masse puternice, năvălind în străzi în care se dedeau luptele cele mai crâncene. Granatele dușmanilor cădeau în șirurile Românilor, casele erau în flăcări, turnul s'a prăbușit, lovit de granate, producând un sgomot ca de eutremur; mult voinicii Români și Unguri au rămas locului morți, dar dușmanul a fost silit să se retragă însângerat din oraș, lăsând 700 de prizonieri și 2 mitraliere. Invingătorii n'au slăbit însă pe dușman. Din străzile în flăcări, din păduri s'a revărsat un val de baionete și s'a încins ultima luptă desperată spre a cuceri vârfurile colinelor, cari dominează șezurile Vislokei. În seara zilei de 7 Maiu bravii eroi Români și Unguri au pus stăpânire pe câmpul de luptă scăldat de sânge dela Visloka. Dușmanul nu s'a putut menține nicăeri.

Dr. R.

Cartierul pressei, 21 Iunie. — Printre Români ce luptă sub cutele steagului austro-ungar, și-a câștigat o distincție nespuse de frumoasă regimentul Nr. 4 de honvezi, care la propunerea arhiducelui Iosif a fost distins de M. S. împăratul cu *cununa de aur*.

Regimentul de honvezi Nr. 4 își are reședința în Oradea-mare și e compus din Români și Unguri.

În genere numele Românilor și al Ungurilor se aude întotdeauna amintindu-se atunci, *când se dau luptele cele mai grele și mai înversurate, dar mai ales, când armata austro-ungară a reperțat câte o victorie strălucită*. Căci regimentele transilvănene sunt în genere recunoscute de forțele cele mai bune și se trimit totdeauna la punctele cele mai primejdioase, unde dau pururea și pururea dovadă *despre puterea formidabilă pe care o poate presta Românul și Ungurul mergând mână în mână*.

După spusele unor personalități, dar și din convorbirile intime ale soldaților Români și Unguri am aflat până acum fără excepțiune, că cu ce fel de zală de fier, cu ce fel de lanț oțelită prin sângele comun vărsat de ei, sunt legate aceste două națiuni deopotrivă nobile, cât sunt de uniți și cu câtă credință și statornicie luptă laolaltă contra dușmanului comun.

Și acum îi va lega o nouă legătură tare, *cununa de aur ce împodobeste steagul cel victorios al regimentului româno-maghiar Nr. 4 de honvezi*.

Acest regiment ajunsese tocmai în timpul cel mai potrivit pe frontul din Carpați, când s'a efectuat gigantica străpungere la Gorlice. Această genială mișcare strategică putea însă avea un efect numai în cazul când în același timp și frontul din Carpați se va repezi la un atac comun, ca să strivească pe dușman deodată din toate părțile.

Regimentul Nr. 4 sosi și fu trimis imediat în acea pozițiune unde lupta se da cu cea mai mare furie și unde trupele austro-ungare în urma rezistenței îndelungate și al numărului superior al dușmanului, abia erau în stare să o mai țină. Bravii eroi ai regimentului din Oradea se aruncaseră într'un asalt, căruia îi urmă un al doilea și al treilea și Rușii fură înfrânți, pozițiile lor fură cucerite cu tot armamentul, tunuri și munițiuni, ba în fine atacară și a doua linie a frontului dușman. Ei au scăpat punctul primejduit și atraseră cu sine și celelalte trupe la o bravură nemaipomenită dintre cele mai strălucite acolo, unde înfrângerea era mai mult ca sigură.

Tot în același mod s'a purtat acest regiment compus din eroi și în celelalte lupte, peste tot unde a fost trimis, ofițeri singuratici, sau soldați nici nu se mai putea distinge, căci unul fiecare merita cea mai înaltă decorație, și astfel s'a hotărât ca steagul regimentului să fie împodobit cu cea mai frumoasă distincțiune, care se distribuie numai foarte rar: *cununa de aur*, pe care bravii Români, umăr la umăr cu frații lor de soartă Ungurii și-au câștigat-o în mod atât de glorios.

In Statele Unite.

În conflictul nou, la masa prezidențială, d. Wilson, președintele Statelor-Unite, studiază cu răbdarea celui care nu simte atât de aproape pericolul, momentul intervenirii pentru încheierea unei înțelegeri pasnice între beligeranții din Europa. Așa ce puțin o spun zările americane, cari tot ele înregistrează campania lui Bryan dusă, se pare, nu în afară de influența actualului președinte al Statelor-Unite.

Intr'adevăr, în cuvântările sale Bryan a scos în evidență faptul, că *el nu se află în rivalitate cu președintele Wilson, de care-l desparte numai modalitatea unei acțiuni în vederea aceluiaș scop urmărit*.

Bryan cere ca fabricanții americani să nu mai procure munițiuni beligeranților, ridicându-și împotriva „imoralității” de a se ruga Dumnezeu pentru pace, iar celelalte șase zile ale săptămânei dăm arme războiului”.

Sub înrăurirea acțiunii lui Bryan, doi fabricanți au și încetat fabricarea munițiilor. Nu se știe până la ce grad va influența cuvântul repetat al lui Bryan lumea comercială a Americii. Deocamdată vedem, că și d. Taft, urmașul lui Roosevelt la președinție, a ținut o cuvântare cerând ca *Statele-Unite să intervină pentru a pune capăt „măcelului european”*.

Dacă în Statele-Unite se observă curente publice pentru intervenția republicii pentru apropierea și ajutorarea tratativilor de pace, popoarele în luptă urmăresc cu aceeași energie realizarea scopului ce și-au propus.

În fața avântului cu care se poartă armele și nu se ocolesc luptele cele mai crâncene, lumea oficială a Statelor-Unite ezită să spună cuvântul său. Președintele Wilson păstrează aceeași atitudine pe care evenimentele i-au impus-o, atitudine expectativă care îi va permite la momentul potrivit să intervină.

Când se va produce această intervenție nu se poate încă prevedea, cu toată campania pacifistă pe care d. Bryan și acum în urmă d. Taft o urmăresc în republica americană.

Tarigradul pe vremea împăraților latini.

Enric de Hainaut, Petru și Robert de Courtenay.

Urmasul lui Baldovin I a fost Enric de Hainaut, fratele său. Când a fost cucerită împărăția Răsăritului, în 1204 i s'a dat mai multe locuri din Asia cea mică pe cari a trebuit să le cucerească.

După ce a perit fratele său Baldovin în lupta dela Adrianopol (15 Aprilie 1205) a fost ales locțiitor al împărăției, iar când s'a adevărit moartea lui Baldovin a fost ales împărat al Tarigradului și uns la 20 August 1207 în Sf. Sofia. S'a războit cu domnul Cumanilor și al Românilor dela Dunăre și cu Teodor Lascaris al Nikiei cu care s'a împăcat în 1216. După aceea s'a luptat cu Epiroții. A murit pe vremea acestui războiu la 3 Iunie 1216 otrăvit se zice, de către a doua lui soție, fata lui Ioanikie, domnitorul Cumanilor. Întâia lui soție a fost Agnes, fiica marchizului de Montferrato.

Al treilea împărat franc al Tarigradului a fost Petru de Courtenay, care a murit mai înainte să sosească la Tarigrad. A fost cumnat cu Baldovin și Enric, căci a ținut pe sora lor Iolanda de Hainaut pe care a luat-o în 1194. Când Enric muri fără urmaș Petru i-a luat locul.

Tarigradul pe vremea aceea era amenințat din toate părțile, de către Grecii din Nikia, de către Turcii seljudici din Asia mică, de către Cumanii dela Dunăre. Petru plecă din Franța cu 5000 oameni, străbătu Italia și se opri la Roma unde a fost uns împărat de Papa Onorie al III. Acest alai s'a făcut *extra-muros* în biserica Sf. Lavrentie la 9 Aprilie 1217. Apoi s'a înțeles cu Venetienii cari i-au dat corăbii să plece spre Tarigrad.

Petru neavând bani a făgăduit că le va da Venetienilor Durazzo stăpânit de către Teodor Anghelos. Oastea lui Petru e bătută de Grecii la Durazzo și venetienii i-au luat înapoi corăbiile. Petru se învoiește atunci cu Teodor Anghelos ca să treacă prin Macedonia spre Tarigrad. Anghelos primește, dar îi întinde o cursă și-l face captiv. După 2 ani la 1219 este omorât. În vremea aceasta soția lui Petru, Iolanda care sosise pe apă la Tarigrad, a cărmuit cetatea și împărăția romană.

I-a urmat fiul ei Robert de Courtenay. Scaunul împărăției de drept revenea fratelui său mai mare Filip, căruia Grecii îi trimise chiar solie dar care nu primi.

Robert care se afla în Franța, plecă atunci trecând prin Germania și Ungaria, unde a rămas iarna anului 1220—21 la curtea craiului Andrei cumnatul său. Locțiitor al împărăției la Tarigrad era cavalerul-poet Quesnes de Béuine căci Robert era încă nevrâstnic. Ungerea lui Robert ca împărat s'a făcut în Sf. Sofia la 25 Martie 1221.

Dela începutul împărăției sale Robert a căutat prietenia lui Teodor Lascaris care i-a făgăduit pe fiica sa Evdochia de soție.

Dar Teodor muri și n'a putut să-și tie făgăduala. O rudă a lui Teodor Ioan Duca Catașis, n'a voit să auză de făgăduiala lui Teodor și s'a arătat cel mai mare dușman al împărăției.

Robert s'a ținut cu mari greutate pe scaunul împărăției și cu ajutorul apusului. Papa Onorie III și Grigorie IX trimiseră amenințări Grecilor să lase în pace pe Franți. Bisericele din împărăție întrețineau oastea cu jumătate din veniturile și bunurile lor mișcătoare. Craiul Frankiei Ludovic VIII, îi făgădui-se 300 de cavaleri în 1226. În a. 1223 a fost bătut de Ioan Duca pierzând Asia Mică. Duca mai cuprinde și Adrianopol (1224).

Este silit să încheie o învoială cu Duca lăsându-i locurile cucerite, în schimb să-l dea pe Evdochia. Împărăția lui Robert s'a isprăvit într'un chip mârșav. Indrăgostit de o tânără din Artois, fiica lui Baldovin de Neuville și care era logodnica unui boer din Burgundia, Robert o luă în căsătorie în locul Evdochiei, iar pe aceasta o dădu boerului Anseau de Cayeux. Boerul din Burgundia se răscoală împotriva lui Robert, pătrunse în palatul imperial, înecă pe muma tinerei franceze și tăie nasul și buzele acesteia.

Robert fugi din Tarigrad, la Papa. S'a reîntors în Grecia, dar muri în Ahaia la 1228. În actele sale se întitulează: „*Robertus, Dei gratia fidelissimus in Christo imperator, a Deo coronatus, Romaniae moderato et semper augustus*”.

II.

Baldovin de Courtenay.

I-a urmat fratele său Baldovin II de Courtenay. Acesta era al cincilea fiu al lui Petru II de Courtenay și al Iolande de Hainaut. S'a născut la Ta-

rigrad pe la 1217 sau începutul 1218, atunci când tatăl său era captiv la Teodor Comninos domnitorul Epirului. După moartea lui Robert, a fost ales împărat al Tarigradului. Fiind încă nevrâstnic unii din boerii franți s'au gândit să-l prietenească cu Asen, domnitorul Cumanilor. Ceilalți chemară pe Ioan de Brienna, craiul Ierusalimului să le fie locțiitor de împărat. Ioan primi cu consimțământul Papei și s'a iscălit o învoială între ei care a fost ratificată de Papa la 19 Aprilie 1229.

În urma acestei învoiei Baldovin II trebuia să ia de soție pe fata lui Ioan de Brienna, care va fi uns de împărat și va păstra până la moarte puterea care după aceea va fi dată lui Baldovin II. S'au înțeles ca Baldovin să fie investmântat cu purpura la 20 ani, nu numai ca împărat al Tarigradului dar și al Nikiei și al țărilor dincolo de Bosfor. Noul împărat a plecat din Venetia la Tarigrad în August 1231.

În 1236 Baldovin a fost trimis în Apus de către Ioan de Brienna pentru a căpăta ajutor. A fost la Papa Gregorie IX, la craiul Ludovic IX al Franței, în Flandra la rudele sale care nu prea l'au primit bine.

La 23 Martie 1237 moare Ioan de Brienna. Baldovin II nu s'a dus să primească scaunul împărăției ci a trimis pe Ioan de Bethune cărmuitorul și sfetnicul său. Pe drum acesta cade captiv în mâinile împăratului Frederic II și moare la Venetia. Ostașii lui sunt risipiți. În vremea aceasta Baldovin II se afla în Anglia, unde craiul Enric III i-a dat 700 de lei. După aceea s'a dus la Papa să-i ceară ajutor împotriva lui Frederic II, care i-a risipit ostașii și nu i-a lăsat să se ducă la Tarigrad. Inapoiindu-se în Franța în 1238 i-a venit vestea că boerii săi din Tarigrad fiind în mare nevoie și neavând cu ce plăti ostașii au vândut unui venetian Nicolò Querini, *cununa de spini* păstrată în paraclisul împărațesc. Cununa a fost apoi răscumpărată de craiul Ludovic cel sfânt al Franței și dusă la Paris. Atunci Baldovin s'a gândit în sfârșit să plece la Tarigrad. A luat cu dânsul 700 de călări și o mulțime de pedestri și cu 50 de mii de de livre plecă pe la începutul lui August din 1239, trecând prin Nemția, Ungaria și Cumania ducându-se la Tarigrad unde a fost uns împărat în luna Decembrie 1239.

D. Caselli.

Urmările înfrângerii din Galiția.

Rușii se retrag în interior distrugând totul în calea lor.

— *Un apel al ziarului „Novoje Vremia”.* —

Marele ziar popular rus „*Novoje Vremia*”, publică la loc de frunte, următoarele, „către poporul rus”:

„*Succesul din Galiția îl entuziasmează pe dușman și îi dă speranța unei noi înaintări, ocupând locuri, aflătoare pentru prezent în mâinile noastre. Desigur, retrăgându-se în pozițiuni ce li s'au indicat, armatele rusești vor fi nevoite să evacueze provizoriu și o parte din teritoriul patriei, lăsând în mâinile dușmanului produsele muncii pacifice și bogățiile cu trudă agonisite. Populația civilă și nearmată, n'are puțină să-și apere avutul, însă ea poate face mari greutate vândătorilor moderni, fără să se servească de puști. Conducătorii armatelor lui Wilhelm, pregătind ofensiva în teritoriul cel mai fertil al Rusiei, se gândesc în primul rând să pue mâna pe proviziuni bogate, pe furaj din destul și materiale necesare artileriei, de cari în Germania se simte o mare nevoie. Iată deci secretul ofensivei.*

Dar stă în puterile noastre să năruim calculele adversarului, emigrând din teritoriile amenințate, în guberniile dela centru. Orice locuitor deci, își va face cu onoare datoria către patrie, dacă va distruge toată munca sa de ani îndelungați și toată agoniseala.

Noi nu trebuie să lăsăm nimic din ceea ce poate fi util Germanilor și armatelor lor. Trebuie ca trupele noastre de ariergardă, acoperind retragerea forțelor principale, să nu lase în urma lor nimic afară de pământ gol și pustietatea.

În momentul de față nu se poate ține seamă de interesele individuale. La timp, pierderile vor fi răsplătite din belșug.

Acum nu trebuie să avem în vedere altceva, decât distrugerea vrăjmașului. Rusia a trăit timpuri și mai grele; ea va trăi și războiul acesta. Un popor mare nu poate fi recunoscut ca atare decât în momentele de suferință”.

Invățăminte.

Iași, 20 Iunie.

De pe urma conflagrației europene se vor trage multe învățăminte.

Unele dintre aceste se pot trage acum, în urma experiențelor ce le-am făcut în timpul războiului.

În primul loc putem constata faptul că într'o asemenea conflagrație, unică în istoria omenirii, nu se pot face profetii și nu se pot da indicațiuni anticipate. De aceea e astăzi foarte lămurit faptul că nici una din declarațiile sau prezicerile marilor bărbați de stat sau al personalităților marcante nu s'a adevărit, fiindcă situația de pe fronturile de luptă a fost cu totul alta decât aceea care s'a prevăzut.

În această privință am putea spune că asemenea declarații, prevederi sau profetii nici nu se pot face — ele nefiind mai cu seamă de resortul adevăratului om de stat sau adevăratului diplomat care nu se poate pronunța decât în urma și nu înaintea faptelor.

Așa fiind se poate vedea acum cât de inutile au fost sumedeniile de declarații, prevederi, interviewuri și articole cari s'au scris, — la noi ca și în străinătate — asupra războiului și cari mai toate, n'au corespuns realității.

Tot deasemenea au fost inutile toate încercările de a se ascunde uneori adevărul, alte-ori de a-l evita, după cum tot atât de nefolositoare au fost încercările ce le-au făcut unii de a exercita anumite influențe într'o parte sau alta, prezentând situațiunile așa cum n'au fost în realitate.

Diplomația de stradă și faptul că mulți credeau că sunt în cunoștință de cauză ca și aceia cari poartă într'adevăr toată răspunderea, s'au constatat acum cât au fost absurde. Opinia publică a simțit din vreme aceste fundamentale greșeli și, înțeleaptă, rațională și prudentă, a dat dovadă de o atitudine fermă, acordând încredere deplină aceluia cari luptă și astăzi pentru triumful marelui cauze.

În legătură cu aceste învățăminte trebuie puse și altele, destul de importante pentru existența unei țări.

Din războiul european vom putea trage multe concluziuni folositoare pentru viitor. În primul loc vom putea deduce cu toții, mai bine ca până acum, importanța avuției naționale, a capitalului intern și a stării industriale cari, la vremuri de pace ca și în timp de războiu, dau toată chezașia unei independențe constante și cari ne pot apăra de multe nevoi.

Dar aceste chestiuni comportă o discuțiune cât mai largă, ceea ce urmează a se face neapărat după ce vom reintra în vremuri normale.

Onoarea și comerțul...

Cariera nobilă, prin faptul că nu e dependentă de voința autorităților și potențailor, — cariera utilă, prin aceea că pune la dispozițiunea societății obiectele fără de cari ei n'ar putea să existe — *primum vivere, deinde philosophari*; cariera negustorească, a fost uneori descrisă printr'o criticabilă manie de ridiculizare, și prin efectul unor prejudecăți de clasă, drept o carieră nu prea mult demnă de respect...

Pe teatru, în literatura umoristică, în romane și în convorbirile boemiei artiste, visătoare, sărace și neprevăzătoare a zilei de mâne, în cercuri de artiști și în cercuri de intelectuali, au fost arătați negustorii, băcanii, cărciumarii, ca specimene de ființe egoiste, reci, față de orice nobil entuziasm.

Cei cari vedeau și văd în negustori, factorii utili, elementele muncitoare, cari sunt și economia unui stat și gospodăria individuală, s'au ridicat contra acestui fel de a asimila *egoismul* cu *negustoria*, și *ștreta* cu *negotul*. Și tocmai când aceste suflete desinteresate erau mai sigure de a fi format un curent favorabil în sensul unei drepte reabilitări a negustorilor în fața democrației noastre societăți s'a dat pe față în mod oribil de evident că unii negustori sunt mai răi, mai egoiști, mai rapaci, mai nesimțitori la suferințele aproapelui decât îi arătau satirile ușoare, literatura veselă, și convorbirile artiștilor. Șarlataniile ce unii din ei le fac acum

speculând nevoia de hrană a populației este o tristă exemplificare la „sarja” contra negustorilor.

Comercianții cinstiți ar trebui să pedepsească, ei cei dintâi, pe acei tovarăși cari contribuie a degrada o ocupațiune democratică, pentru care atâta s'a luptat a o ridica!

V.

Atitudinea României în actualul războiu.

Generalul Mustățea despre intrarea în acțiune a României.

Distinsul general român Mustățea, apreciând în „Universul” oporțiunile militare victorioase austro-ungare din Galiția și Polonia rusească, ține să facă de încheie următoarele constatări cu privire la atitudinea României:

„In legătură cu această stare de lucruri pe teatrul de război, a vorbi de o imediată sau apropiată intrare în acțiune a României alături de quadrupla-alianță, ar fi o curată nebunie.

Chiar în vremea când Rușii n'au fost loviți complectamente de catastrofă, ajutorul României pe un teatru de războiu, unde milioane de oameni se aruncă unii peste alții, ar fi avut aproape același efect ca o picătură de rouă ce cade în mare. Și azi încă, când armatele române, cari ar veni în ajutorul Rușilor, ar trebui să fugă cu o iuteală fulgerătoare după Ruși — spre a-i ajunge — având astfel să ia asupra lor întreaga ciocnire a Austro-Germanilor, azi, a pretinde intrarea în acțiune a României alături de Ruși înseamnă a împinge țara la un dezastru național.

În adevăr scumpa noastră armată nu merită să i se pregătească un mormânt în Carpați. Ea merită, ca vitejilor ei ofițeri și soldați, dacă vor merge pe câmpul de luptă, să nu le fie destinată o peire sigură, ci posibilitatea de a arăta ce pot și de-a se reîntoarce încoronăți cu glorie în patria mărită”.

Presă turcă și atitudinea României.

Ziarul „Tergüman-i-Hakikat” din Constantinopol comentând cele scrise de d. Basilescu scrie următoarele sub titlul „România și Rusia”:

„Din moment ce Rusia și-a propus să se instaleze pe malurile Bosforului, România după cum o spune foarte bine d. Basilescu, — n'ar vrea să intre în acțiune, chiar atunci când i s'ar admite toate cererile.

O astfel de mărire a Rusiei nu poate fi decât fatală României. Aceasta din urmă nu trebuie să se lase a fi influențată numai de promisiunile de achizițiuni teritoriale, cari-i sunt făcute din belșug.

Pentru o națiune, totul nu constă în a face cuceriri. Nici o națiune din lume nu suferă de lipsa de pământ; fiecare națiune posedă totdeauna pământ suficient. România este o țară eminentă agricolă, și exportarea mărfurilor sale e o chestie vitală pentru dânsa; și lată pentru ce instalarea Rușilor la strâmtoari nu este de natură a place României. Atunci din două lucruri unul: sau România se va resemna a fi protejată Rusiei, sau va face războiu singură cu dânsa pentru a sparge cercul de fer care o strânge! este adevărat că în momentele de față Rusia se angajează să nu stânjenească comerțul și navigațiunea românească; dar cari pot fi garanțiile ce li s'ar putea da Românilor în această privință?

O convenție nesancționată de forță, poate avea oare valoare în ochii națiunilor, după cele ce am văzut până acuma?

Ziua în care România va voi să contrarieze cel mai mic caprițiu al Rusiei, va vedea că strâmtoarile sunt închise pentru pavilionul ei.

Dirigitorii cumișii și ponderații al României nu încetează de a se gândi la viitor. Aci rezidă rațiunea decisivă care face să eșueze toate tentativele rusești cu scopul de a o atrage în sfera ei de influență”.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 10 Iulie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusec: Situația în întregime nu s'a schimbat. La mieznoapte de Krasnik, Rușii au reînnoit atacurile în noaptea trecută iarăș fără succes.

Pe frontul italian: Pe frontul de pe litoral continuă să stăpânească liniște. O tentativă de ofensivă a inamicului la Sdraussina am zădărnicit-o.

În regiunea de graniță din Carintia nu s'a întâmplat nimic.

Pe frontul din Tirol, am oprit atacul italian întreprins împotriva pozițiilor noastre ce se găsește la mieznoapte dela șeaua de munte dela Reichenberg. Alaltăieri, după amezai, mai multe batalioane inamice au înaintat în direcția Col di Lana. Focul deschis din fort al nostru le-a silit însă să se întoarcă îndărăpt. Ieri, după amezai, un batalion a încercat din nou să atace. Inamicul, împotriva căruia am deschis focul dela distanța cea mai mică a suferit mari pierderi și a fost iarăș silit să se retragă. Dorința de întreprinderi a bravilor țintași din Tirol s'a validat în lupte succese pe cel mai greu teren de munte.

Berlin, 10 Iulie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: În cursul zilei s'a dezvoltat pe întreg frontul o slabă acțiune de războiu. La Launis (pe povârnișul de miezăzi al înălțimei 631 de lângă Bau de Sapt) s'au prăbușit în focul artileriei noastre 3 atacuri franceze. În Champagne, la mieznoapte-apus dela Beau-Sejour-Ferme am ocupat cu asalt un tranșeu proeminent. Mai la răsărit, în legătură, am făcut câteva explozii succese. Lângă Ailly și Apremont s'au dat lupte cu baioneta, izolate. În Bois de Pretre executând un avans ne-am îmbunătățit pozițiunile. În luptele ce se dau din 4 Iulie între Meuse și Mosel am capturat 1798 Francezi, între cari 21 ofițeri, 3 tunuri, 12 mitraliere și 18 svărlitoare de mine. La Leintrey, la răsărit de Luneville, am respins atacurile de noapte ale inamicului îndreptate împotriva avantposturilor noastre.

Pe frontul oriental: La Ossowieț am respins un atac al inamicului.

Pe frontul sudoriental: Situația trupelor germane e neschimbată.

Budapesta, 11 Iulie. — Se comunică dela cartierul general: Situația pe toate fronturile e neschimbată.

Berlin, 11 Iulie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: La mieznoapte de Ypern Englezii au repetit ieri tentativele de ofensivă din 6 Iulie, pentru cucerirea pozițiunii noastre de lângă canal. Atacurile s'au prăbușit cu mari pierderi pentru inamic. Nemijlocit la mieznoapte dela drumul Souchez-Abiaîn Francezii au încercat seara să atace, dar s'au găsit în față cu un atac din partea Germanilor. Focului Francezilor din zilele din urmă au căzut jertfă 14 locuitori din Lieven, dintre cari 10 au murit. La răsărit de Albert am respins cu ușurință un atac izolat al Francezilor îndreptat împotriva Fricourtului. Tranșeau care l-am luat ieri noapte dela inamic la mieznoapte-apus dela Beau Sejour Ferme, l-am pierdut azi dimineață, dar azi noapte iarăș l-am ocupat cu asalt și l-am menținut împotriva a 5 atacuri. Între Ailly și Apremont, Francezii au atacat fără succes cu bombe de mână. În Bois de Pretre s'a prăbușit cu grele pierderi pentru inamic chiar în fața pozițiilor noastre un atac al Francezilor preparat cu un violent foc de artilerie. La răsărit și miezăzi-răsărit dela Sondernacht (la miezăzi-apus dela Münster) am respins un atac îndreptat împotriva pozițiunii germane. Aviatorii noștri au atecat uzinele căilor ferate dela Gerardmer.

Pe frontul oriental: Situația e neschimbată. În zilele din urmă s'au dat în regiunea la miezăzi dela Krasnostaw lupte locale, cari au avut pretutindeni un curs favorabil pentru noi. Dealtcum la trupele germane n'a avut loc nici un eveniment.

Budapesta, 12 Iulie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusec: Pe Bug, la mieznoapte-apus dela Busk, trupele noastre au ocupat la Decewlany un punct de razim al Rușilor.

În celelalte părți ale frontului dela mieznoapte-răsărit ieri nu s'au dat lupte. Situația e neschimbată.

Pe frontul italian: Pe frontul din regiunea litorală, Italienii au încercat iarăș câteva atacuri, pe cari, ca și până acum, le-am respins. Astfel la Vermeigliano și Radipuglia și în mai multe puncte la miezăzi de vârful Krnului. În regiunea de graniță din Carintia lupta de artilerie continuă. Artileria inamică împușcă și asupra pozițiilor noastre de pe munții de graniță ce se găsește la mieznoapte răsărit dela șeaua Kreuzberg și împotriva a câtorva fortificații din Tirol. Atacurile mai recente ale Italienilor întreprinse împotriva Col di Lana au dat greș ca și cele de mai înainte.

Pe frontul sudoriental: În vremea din urmă Muntenegrinii au dezvoltat la granița Hertegovinei o activitate mai vie, dar deplin fără succes. Aci nu de mult 2 batalioane muntenegrine după o preparare cu tunuri grele, au atecat iarăș pozițiunile noastre dela graniță, la răsărit de Aitovaț. I-am respins. În aceeași vreme un aviator de al nostru a aruncat cu succes mare bombe asupra unei tabere muntenegrine. Mai la miezăzi, un batalion inamic a avansat trecând granița. Trupele noastre au respins prin un contraatac și acest batalion, îndărăpt pe teritorul muntenegrin. La răsărit de Trebinje, inamicul a încercat zădărnice, după nesuccesul ce l'a avut în săptămâna trecută, să producă efect prin focul artileriei sale grele.

Berlin, 12 Iulie. Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Pe coasta de mieznoapte a înălțimei 60 ce se găsește la miezăzi-răsărit dela Ypern am aruncat în aer o parte din pozițiunea engleză. La marginea apuseană a Souchezului, lupta cu baioneta progesează. La miezăzi dela Souchez, cimitirul de lângă drumul ce duce la Arras, pentru care s'au dat multe lupte, iarăș e în stăpânirea noastră. L'am ocupat ieri seara, cu asalt, după o luptă grea. Am capturat dela Francezi 3 ofițeri și 163 soldați de rând, 4 mitraliere și 1 svărlitoare de mine. La Combres și în pădurea dela Ailly, inamicul, după o preparare puternică cu artileria a pornit iarăș atac. Pe înălțimile dela Combres inamicului i-a reușit să pătrundă în linia noastră. L'am respins însă. În pădurea Ailly, atacul infanteriei inamice s'a prăbușit în față pozițiunii noastre. La mieznoapte dela înălțimea Bau de Sapt am curățit de inamic o parte de pădure. La Ammersweiler, la mieznoapte-apus dela Altkirch am surprins un detașament inamic. Tranșeele inamice le-am îngropat în o lungime de 500 metri.

Trupele noastre conform planului și luând câțiva prizonieri, s'au retras îndărăpt în pozițiunile noastre, fără ca să fie neliniștite de inamic.

Pe frontul oriental: Pe drumul ce duce dela Suwalki la Kalwarja, în regiunea Lipina, trupele noastre au ocupat pozițiunea anterioară a inamicului în lungime de 4 chilometri.

Pe frontul sudoriental: Frontul trupelor germane e neschimbat.

Situația pe câmpurile de războiu din Franța și Rusia.

Bern. — Colaboratorul militar Stegemann, al ziarului „Bund” scrie despre situația de pe câmpurile de războiu:

În definitiv nici câștigul de teritor nici succesele de tactică, ci singur numai știrile despre stările și resursele armatei rusești ne pot da o lămurire. Nestrăbătând însă despre aceste știri, în cari să te poți încrede, trebuie să așteptăm cu răbdare, desfășurarea evenimentelor.

Pe câmpul de războiu din apus se aglomerează noi nori pe orizont. Francezii n'au abzis de speranța că le va reuși să spargă frontul german. Joffre, lărgeste tot mai mult baza, mereu potentează intensitatea preparării cu artileria și speră, că va primi în ajutor și forțele engleze mai număroase. Pe aceste își întemeiază Francezii speranțele. Tehnica tentativelor franceze de a sparge frontul fără indoială e foarte desvotată. Planul e lucrat până în cele mai mici amănunte. Față cu aceste lipsește însă superioritatea atacului infanteriei față de defensiva infanteriei. Invingerea acestei dificultăți e o problemă foarte grea, deși Francezii sunt gata la orice jertfă. Toate aceste tentative de spargere a frontului se vor prăbuși în clipa, când Germanii vor putea pași în față cu forțe cel puțin aproape egale. E un secret cunoscut de toți, că din partea Germanilor s'au luat dipoziiții pentru grupări de trupe în acest scop.

Mare contraofensivă rusească.

Genf. — Ziarele franceze scriu că Rușii fac pregătiri pentru o mare contra ofensivă pe linia Vistula-Bug, unde marele duce Nicolae Nicolaievici a avut vreme 8 săptămâni pentru organizarea rezistenței. Dela aceasta atârână evenimentul deciziv al războiului rusesc din acest an.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 13 Iulie 1915.

SPRE ȘTIINȚĂ. Aducem din nou la cunoștință, că anunțurile de logodnă și cununie numai pe lângă o taxă de 2 coroane se pot publica.

Pentru orfanii celor căzuți pe câmpul de luptă. Am primit dela d. Virgil Nistor preot militar suma de 19 cor. colectată dela următorii pentru orfanii celor căzuți în război: Discul dela slujba dumnezeiască ținută în K. Galiția pentru glotașii reg. 23 de honvezi Bataillon II cor. 6.33. Badiu Dumitru, glotaș din Ceru Băcăinț 2.— Virgil Nistor, preot militar la armata a 7-a (Nr. postei 351) 10.67. Total 19.— Mulțămirile noastre!

Dela partidul conservator român. Mercuri după amiază a avut loc în București o adunare a disidenței conservatoare de sub președinția dlui N. Filipescu. Adunarea s'a ținut la clubul conservator, și a avut de scop alegerea președintelui și vice-președintelui clubului disidenților. Au fost aleși după recomandarea dlui Filipescu, pentru calitatea de președinte: d. M. Cantacuzino, iar pentru aceea de vice-președinte: d. M. Deșliu. S'au ținut cuvântări de N. Filipescu și noii aleși.

Logodnă. D-soara *Letiția Hotea* din Turț și d. *Dr. Sever Pop de Băsești*, avocat în Halmi logodiți. Cu aceasta ocaziune au dăruit 20 cor. pentru fondul ziaristilor.

Felicitări și mulțămiri!

Sunună eternă în amintirea iubiților lor fii *Felicia* și *Nicu* intristații părinți *Aurelia* și *Ioan Popescu* trimit pentru fondul ziaristilor 50 coroane.

† **Felicia Dr. Dobreanu n. Popescu** a decedat în 16 Iunie n. după scurte suferințe, în anul 29 al etății și al 9-lea al fericitei căsătorii. Inmormântarea defunctei s'a făcut în 18 Iunie n. în cripta familiară din Toplița. Odihnească în pace.

† **Nicu Popescu**, rigorosant în drepturi și practicant la oficiul pretorial, a decedat în 26 Iunie st. n. după lungi suferințe, în anul al 27-lea al etății sale. Inmormântarea defunctului s'a făcut în 28 Iunie st. n. în cripta familiară din Toplița. Odihnească în pace.

Un țaran scapă un tren din mâinile Rușilor. Cetim în „Foaia Poporului” din Câmpulung (Bucovina): A fost pe timpul Crăciunului, când Rușii pe neașteptate au năvălit în sudul Bucovinei, ajungând la Părhăuți, la calea ferată ce duce dela Hatna la Dorna. Deoarece se știa, că Rușii au să vie, s'a pornit încă un tren din Hatna spre Dorna, ducând o multime de soldați, între aceștia și comandantul jandarmeriei din Părhăuți, neașteptându-se, că Rușii vor ajunge atât de degrabă până la această linie a trenului. Atunci păr. Ott din Părhăuți, care aflase de pornirea acestui tren, trimite pe gospodarul Ioan Nuțu din această comună, care e și lucrător la gara din Hatna înaintea trenului, ca să-l oprească, pentru că cazacii se postaseră la gară ascunși după garduri, ca să prindă trenul. Cu primejduirea vieții sale Ioan Nuțu a alergat înaintea trenului, reușind a-l opri înainte de ce a intrat în Părhăuți și a-l întoarce la Hatna. Astfel a scăpat acest brav țaran trenul și ostașii ce erau în el dela prinsoare sigură. Rușii, văzându-se înșelați, s'au răzbunat asupra unui

păzitor dela gara din Părhăuți, în care presupuneau pe acela care a oprit trenul, bătându-l amarnic și prădându-i totul. Fapta aceasta frumoasă a lui Ioan Nuțu merită toată lauda și recunoștința!

„**Noui arestări în Rusia**”. Sub acest titlu „L'Independance” Roumaine” oficiosul francez a guvernului român publică următoarele:

Aflăm că autoritățile rusești din Odessa au arestat în acelaș oraș pe dra *Profira Alexandrescu* sora dlui avocat Virgil Alexandrescu (din București, care era stabilită de 2 ani în Odessa ca profesoară de pian și instituitoare.

Această arestare a fost făcută fără motiv bine determinat ca și celelalte arestări ale supușilor români, făcute în ultimul timp în Rusia.

Ministerul afacerilor străine a făcut demersuri necesare pentru punerea în libertate a trei Alexandrescu.

x In sanatoriu „Sanitas” din Versecz cu 1 Maiu st. n. a. c. s'a început al treilea sezon de cură. Rezultatele de cură din cei doi ani trecuți au fost foarte favorabile.

Sanatoriu stă sub conducerea domnului medic diriginte **Dr. L. Ménes**. În institut se aplică factorii curativi fizici cunoscuți sub denumirea de cură fizico-dietetică sistemul Dr. Lahmann. Institutul este înzestrat cu aparatele cele mai moderne de cură.

Cura se folosește la boalele cronice și este indicată mai ales: la boalele sistemului nervos, ale căilor respiratorii, ale cordului, ale organelor digestiunii, la tot felul de boale femești, la boalele de rinichi, ale beșicii, prostatei și la urmările lor, la boalele constituționale, ale organelor motorice, la reumatism, dieteză urică și la boalele climatice. Copii slabi și săraci de sânge (anemici) prin cura aceasta se reculeg admirabil. Sanatoriu se află la poalele dealurilor în mijlocul unui parc mare și frumos. Are încăperi confortabile și întreținerea e de rangul prim pe lângă prețuri moderate.

Prospecte în limba română se trimit la dorință prin direcțiune. (Sa 1997).

Ultima oră.**OFENSIVA RUȘILOR LA KRASNİK.**

Budapesta. — Dela cartierul presei se anunță: Ofensiva Rușilor pornită cu o puternică forță, care în zilele aceste a fost oprită la miazănoapte de Krasnik, n'a avut nici un rezultat. Această ofensivă a dovedit numai, că Rușii concentrând forțe enorme, s'au pregătit pentru un atac decisiv, dar s'au convins, că puterea de rezistență a frontului nostru întrece puterea lor de ofensivă. Ocuparea localității Decerlany e de importanță, pentru că prin aceasta le-am luat Rușilor și cel din urmă scut pe țărml apusean al Bugului.

RAPORTURILE GERMANO-AMERICANE

Berlin. — „Lokalanzeiger” scrie: „Morningpost” arată în primul său din urmă, că nici vorbă nu poate fi de ruperea raporturilor diplomatice între Germania și America. Rezolvirea divergențelor va fi mereu întârziată prin schimb de note diplomatice, până ce se va termina războiul.

SĂRBI AU VOIT SĂ DISTRUGĂ PODUL DELA NEOPLANTA.

Budapesta. — Sărbii au încercat Jol și Vineri să distrugă podul căilor ferate, de peste Dunăre, dela Neoplanta, aruncând bombe din aeroplane asupra lui. Cea dintâi bombă aruncată a căzut în apă, a doua în curtea cazarmii de pe țărml Dunării, stârticând mâna băiatului Ioan Berényi în etate de 10 ani. A treia bombă a căzut iarăș în apă.

CONSILIU DE MINIȘTRI ROMÂN.

București. — În casele dlui I. C. Brătianu din str. Lascar Catargi, a avut loc Mercuri la orele 11 dimineața un consiliu de miniștri, prezidat de d. Brătianu.

Șeful guvernului a arătat situația diferitelor tratări diplomatice, relevând mersul operațiunilor pe diferitele câmpuri de luptă.

Luând în discuțiune chestiunea exportului de cereale, consiliul a ratificat măsurile luate după indicațiunile comisiunii mixte, care a lucrat zilele aceste la ministerul lucrărilor publice.

Au fost rezolvite în urmă lucrările curente.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

POSTA ADMINISTRATIEI.

Ioan Trifu 20 cor. primit. Ab. dv. e achitat până la 13/IX 1915.

Către abonații și cetitorii noștri.

Cu 1 Iulie st. v. a. c. începe al 2-lea semestru al acestui an și ca întotdeauna facem un nou apel călduros către stin. noștri abonați să-și reînnoiască la timp abonamentul, iar pe cei, cari ne-au rămas datori cu achitarea abonamentului pentru trecut și cărora din diferite cauze nu le-am sistat trimiterea foil il rugăm să-și achite de urgență taxele restante.

ADMINISTRAȚIA.

Mulțumită publică.

În nemărginita noastră durere, ce am încercat prin trecerea la cele eterne a scumpului și neuitatului nostru soț, tată, tată-socru și bunic

Constantin Călniceanu,

primind multe cuvinte de mângâiere atât în persoană cât și în scris, — prin aceasta aducem adânc simțita noastră mulțumită Preaștișului Domn Episcop diecezan Ioan I. Papp, care a binevoit a ne mângâia în persoană și a participa la înmormântare, domnilor preoți și învățători cari au fungat și în fine tuturor prietenilor și cunoscuților, cari fie prin participare în persoană, fie în scris ne-au mângâiat în durerea noastră.

Jainica familie.

Concurs.

La banca Bistrițiana din Bistrița, eventual la filialele sale din Teaca și Rodna-veche, este de ocupat un post de practicant cu salariu anual de 1200 cor.

Dela concurenți se cere: Atestat de maturitate despre absolvirea claselor comerciale, despre praxa de până aci și să poseadă limba română și cunoștința limbii maghiare și germane.

Petițiunile sunt a se înainta până la 30 August 1915. După un an de serviciu corăspunzător așteptărilor se va definitiva.

Bistrița, la 9 Iulie 1915.

Diracțiunea institutului de credit și economii Bistrițiana.

UN TÂNĂR

din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase gimnaziale, reale sau civile, află loc de practicant la firma Ioan Comșa & Fiu, Seliște (Szelistye). Co 2463—3

VINURI**vechi și noul de vândut.**

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Siria (Világos) **Petru Benea**, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1911 — 1912

Vin alb — — —	—86	—76
Rizling — — —	—88	—78
Roșu de Miniș — —	1.60	1.20
Carbenet — — —	1.40	—

Vinuri vechi și noul din anul 1914.

Vin alb — — —	—72	—62
Rizling — — —	—74	—64
Šiller — — —	—78	—68

Rachiri.

Rachiu de treve — — —	2.60
Rachiu de treve specialitate —	2.80

Vinul se expediază cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru Calitatea vinului garantez.

Bo 947

Petru Benea

propr. și neg. de vinuri

Világos (Arad nr).

„IANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea și înfrumusețarea pielii.

Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de înfloribinteli, sgrăbunțe și alte necurătenii de piele. Crema aceasta zluă se poate folosi mai cu succes.

1 teglă 1 cor.

„IANER” pudră. E non plus ultra pudrel. Bună la băluri, saloane și de zilnic folos, care acopere încrețiturile și e cu totul nestricăcioasă în culorile: roza, albă și cremă. 1 cutie 1 coroană.

„IANER” săpun. 1 bucată 60 fileri.

„IANER” pastă pentru dinți. 1 doză 1 cor.

„IANER” apă pentru gură. Bună pentru dinții scorburoși gingii bureteși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1.60, jumătate de sticlă 80 fileri.

„IANER” esență pentru păr. Excelentă pentru înlăturarea mătreței și contra căderii părului. 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„IANER” pomadă pentru creșterea părului. — 1 teglă 2 coroane.

„IANER” vâpșeală pentru păr pentru a colora în negru, brunet, ori în blond părul sur și cărunt. Nereușita colorii e eschisă. La comanda să se noteze că părul încă runțit în ce culoare să se vâpșească negru, brunet). U. c. 4 coroane.

„IANER” apă care face părul blond. Pentru a vâpși în timp scurt, în băl, auriu, părul blond roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 coroane.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476. Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai „Preparatele lui RUDOLF IANER” ieșite din farmacia sa ca valoare se pot căpăta la

Farmacia „MARIA AJUTĂTOARE” a lui Rudolf Ianer, Temesvár-Gyárvaros Fő-ut 72.

SALON -cremă 1 cor. 30 fil.
-pudră 1 „ 30 „
-săpun 1 „ — „
-manicūr 65 fil.

Comandele din provincie se expediază zilnic în mod prompt. ::

Farmacia la „Sf. Francisc”

Budapesta, bulevardul Ūllői nrul 56.

CE 5152

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articli de toaletă, umbrele, perdele de dantele și de pănură se curățesc și vopsesc cu multă grijă și specialitate în

stabilimentul meu industrial de vopsitorie de pănuri și de curățitorie chimică,

aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru curățitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hainele de pănură și de mătăsă, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparază cu specialitate în croitoria mea specială. — Scrisori de recunoștință din toate părțile țării.

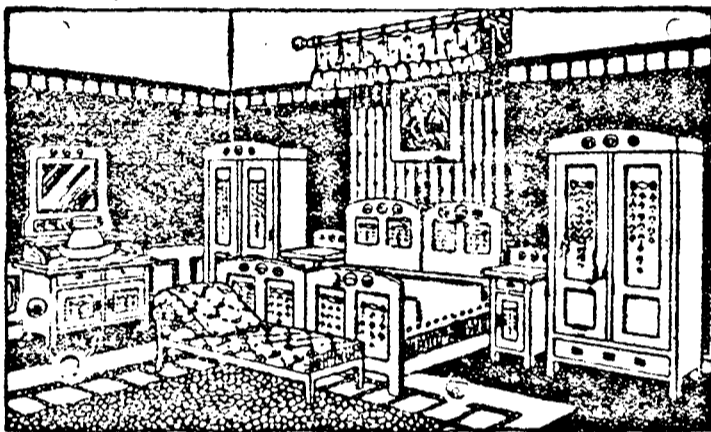
Lucza József, vopsitor de pănuri și curățitor chimic **Szeged.**

TELEFON:
994.

Prăvălie și stabiliment principal:
str. Laudon, nrul 9., colțul
pieței Valeria. (Lu 2106)

TELEFON:
994.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile
VARȘET, strada Kudritzner numărul 44—46.

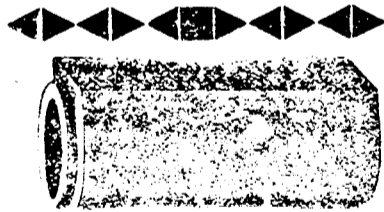
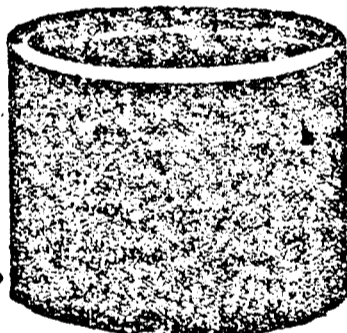

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianе excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

(Zi 2008)

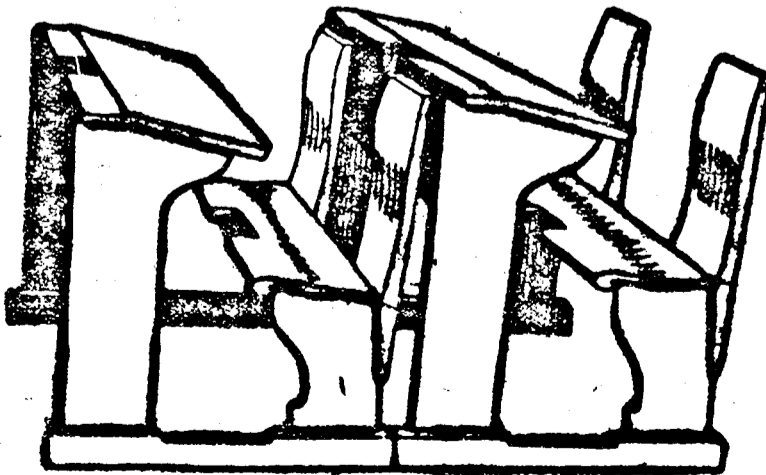
FRĂȚII ZSIBRITA

Intreprindere pentru zidiri și fabrică pentru articli de ciment.

VERSECZ (Vârșet), Pancsovai-ut nrul 57.

Aducem la cunoștința On. public că ținem permanent în depozit următoarele produse. — Vase de ciment pentru soluțiuni de peatră vântată pentru vii, în mărime dela 200 până la 600 litri. Filtre de beton și țevi pentru canaluri dela un diametru de 10 până la 100 cm. vâlaie pentru porci și vite etc. — Primim și executăm așezări de asphalt și beton, bazine de beton de fer în toate mărimile, ieșle din beton de fier, stâlpi, trepte stabile și atârnatore din ciment sau fer lucrat artistic, canalizări, poduri și filtre precum și totfelul de lucrări în bransa de ciment și asphalt.

La cerere în persoană sau scris, stăm cu :: plăcere la dispoziție cu oferte. ::

CORNEL JUCU

mare stabiliment
pentru aranjamente moderne
de școală și bi-
serici. ::

LUGOS,

strada Hunyadi nr. 11 și str. Corvin 9.

Telefon 24.

Ja 762

RENUMITELE

GHETE TURUL

CONDUC
PRETUTINDENI

„TURUL”

FABRICĂ DE GHETE SOC. PE
ACȚII TIMIȘOARA.Cea mai mare fabrică de ghete
în monarhie.130 sucursale proprii.
Anual se fabrică 900.000 perechi.
1200 muncitori și impiegati.Magazin sucursală:
în ARAD.în Palatul Minorităților
bulev. Andrassy nr. 13.

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu acid boric a cărui efect excelent
e în general cunoscut, se pregătește în trei tărimi.

No I. prav de stropit pentru copii . . . à cor. —80

No II. Pudră, albă crem. sau roză . . . à cor. 1—

No III. Prav de stropi pentru bărbați à cor. 1—

»Babysoap« Höfer (săpun pentru copii).

Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe fâșia de pe
cutie și pe capacul cutiei iscălitura »H Ö F E R«.

Săpun Höfer à cor. —70.

de tot neutral și inofensiv, se poate căpăta în toate far-
maciile din țară și străinătate și dela:Zentral- **HÖFER'S APOTHEKE** WIEN III.
Versendungsdepot Ungargasse 14.
(E 1968—50)

ATELIER DE CURELĂRIE, ȘELĂRIE și COFERARIE

O RENDT G. & FEIRI W.

ODINIOARA SOCIETATEA CURELĂRII

Strada Cisnădiei 45. SIBIU, Heltauer-gasse 45.

Magazin bogat în articole pentru curățat, călărit
vânat, sport și volaj, poclăzit și procovățuri, port-
monee și bretele solide și alte articole de ga-
lanterie pe lângă prețurile cele mai moderate.
CURELE DE MAȘINI, CURELE DE CU-
SUT ȘI LEGAT SKY (vârzobi), permanent în
depozit. Toate articolele din branșele numite și
reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste
de prețuri la cerere se trimite franco. (O—9Comandele prin poștă se efec-
tuează prompt și conștientios.Cea mai bună apă de dinți premiată la mai multe
expoziții internaționale cu cele mai mari distincții.**500 cor.**

plătesc aceleia care după întrebuințarea

apei de dinți BARTILLAS

—o sticlă 80 fil.— mai are durere

de dinți sau miroasă gura. :

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf.

: : L. PLAN : :

Wien, X. Goethegasse 7.Se poate cumpăra în toate apotecile și drogheriile. Să se ceară
pronunțat Apă de dinți Bartilla; pentru denunțările falsifica-
țiilor plătesc onorar bun. În comunele în cari nu se poate căpăta
această apă trimit franco 7 sticle pentru prețul 5 cor. 80 fil.Pictură pe sticlă
și atelier mozaic

pentru biserici și alte locuri de clădiri.

Adjustare cu sticlă decorativă în stil ANTIC și
MODERN în cadrul de ARAMĂ și PLUMB, cu
prețuri convenabile execută**RUHR és SPITZ**

Budapest, VIII., Liliom-u. 28 sz.

Proiecte și prospecte gratis.

(Rn 1921—52).

**In atențiunea
negustorilor!**Acoperirea trebuințelor de
cocoladă și zaharicale pen-
tru prețuri de fabrică. : : :In depozit: Kugler, Hel-
ler, Türth și Manner. : : :**GÁBOR MIKLÓS Arad,**

Piața Andrassy, colțul Salacz utca

Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ca 2270)

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorii de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-
Fabric.Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clo-
potelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai
mulți ani provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întoarce cu ușu-
rință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scu-
tite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTELE GĂURITE, de
dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea
superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv mai
adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cel de
sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un
clopot de 431 kgr. patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre fa-
cerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor
vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. —

Prețuri-curente ilustrate trimit gratuit.

